

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2020
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język niemiecki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – czerwiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	30 października 2020 r.

Województwo dolnośląskie

Opracowanie

Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Marek Spławiński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Izabela Darecka-Marczak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Jadwiga Mazur (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie)

Opieka merytoryczna

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa

tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04

e-mail: sekretariat@cke.gov.pl

www.cke.gov.pl

Język niemiecki

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1.

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		1 099
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	590
	z techników	509
	ze szkół na wsi	87
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	237
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	526
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	249
	ze szkół publicznych	994
	ze szkół niepublicznych	105
	kobiety	719
	mężczyźni	380
	bez dysleksji rozwojowej	1001
	z dysleksją rozwojową	98

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	4
	słabowidzący	2
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	1
	ogółem	7

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		18 czerwca 2020 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		227	
Liczba zespołów egzaminatorów*		2	
Liczba egzaminatorów*		27	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		5	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		16	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2223, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

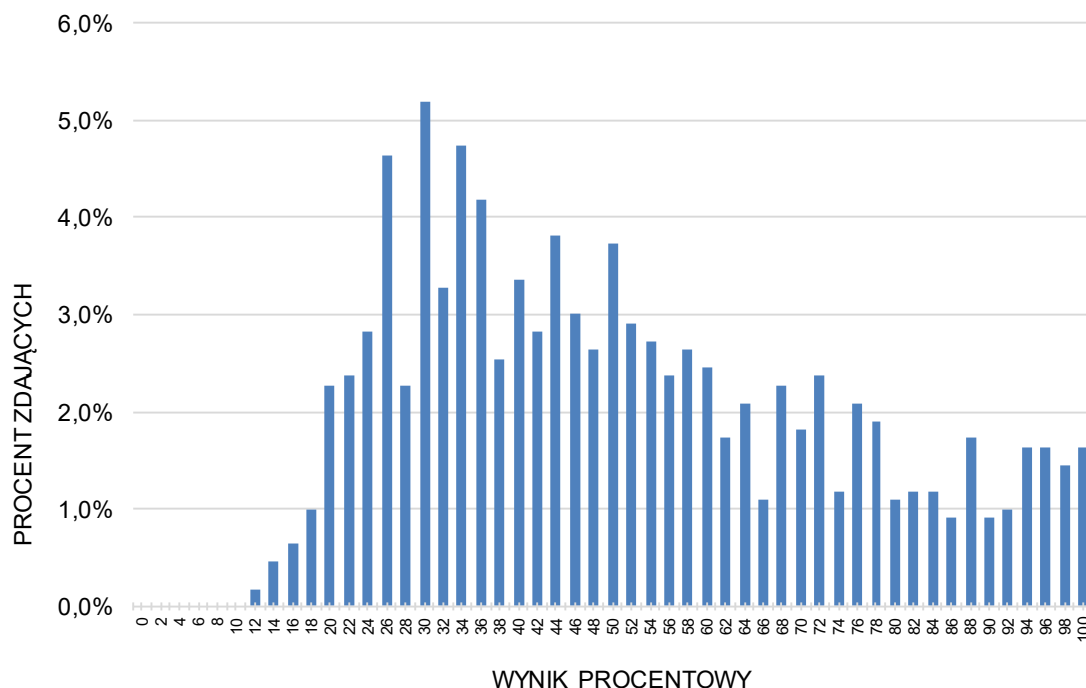

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	1099	12	100	46	30	51	22	83
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	590	12	100	56	40	59	24	88
z techników	509	12	100	36	30	42	17	78
bez dysleksji rozwojowej	1001	12	100	46	30	51	22	83
z dysleksją rozwojową	98	18	100	44	34	52	23	86

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

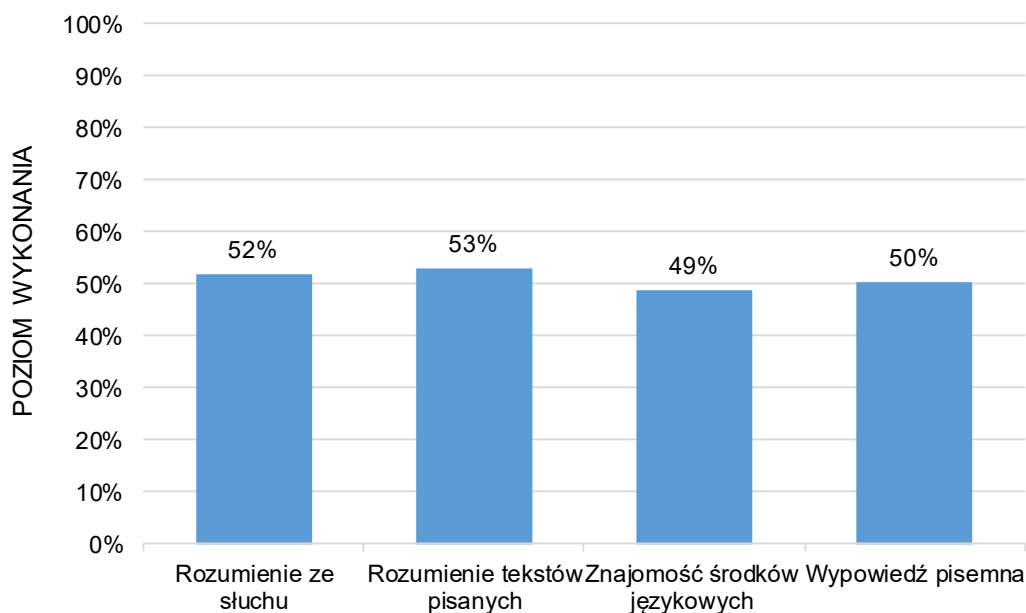
TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	62
	1.2.		64
	1.3.		37
	1.4.		50
	1.5.		66
	2.1.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	44
	2.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	63
	2.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	55
	2.4.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	66
	3.1.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	45
	3.2.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	43
	3.3.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	51
	3.4.		28
	3.5.		44
	3.6.		60
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	79
	4.2.		76
	4.3.		66
	4.4.		53
	5.1.	3.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	49
	5.2.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	66
	5.3.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	36
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	40
	6.2.		34
	6.3.		63
	6.4.		60
	6.5.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	52
	7.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	60
	7.2.		30
7.3.	30		
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	64
	8.2.		62
	8.3.		28
	8.4.		36
	8.5.		50
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	47
	9.2.		37
	9.3.		55
	9.4.		53
	9.5.		55

I. Znajomość środków językowych	10.	5.2) Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.	treść	53
		5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.		
		5.6) Zdający przedstawia opinie innych osób.		
		5.7) Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań i poglądów.		
III. Tworzenie wypowiedzi	10.	7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	spójność i logika wypowiedzi	59
IV. Reagowanie na wypowiedzi		7.4) Zdający proponuje [...].		
tj. Wypowiedź pisemna		7.6) Zdający wyraża swoje [...] preferencje i życzenia.		
		7.7) Zdający wyraża emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie).		
		7.8) Zdający [...] udziela rady.		
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	49
			poprawność środków językowych	37

WYKRES 2.

Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		595
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	419
	z techników	176
	ze szkół na wsi	25
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	88
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	275
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	207
	ze szkół publicznych	545
	ze szkół niepublicznych	50
	kobiety	400
	mężczyźni	195

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	1
	niewidomi	0
	słabosłyszący	1
	niesłyszący	0
	ogółem	2

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		18 czerwca 2020 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		152	
Liczba zespołów egzaminatorów*		2	
Liczba egzaminatorów*		27	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		1	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		5	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2223, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających

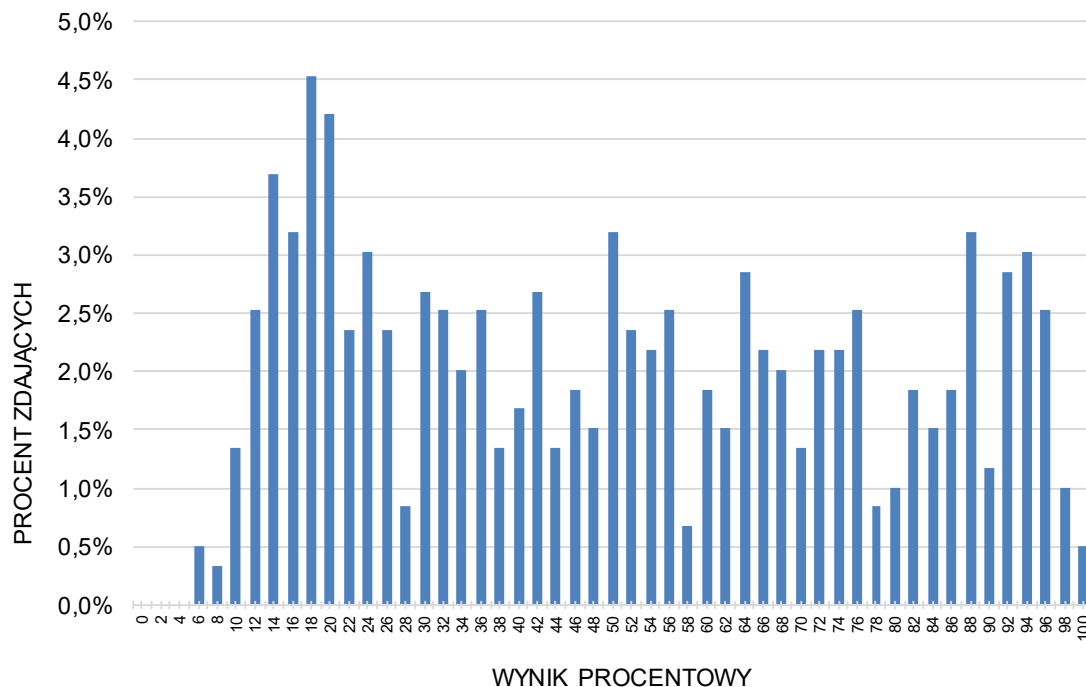

TABELA 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	595	6	100	48	18	51	27
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	419	6	100	60	88	59	25
z techników	176	6	98	20	20	30	20

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

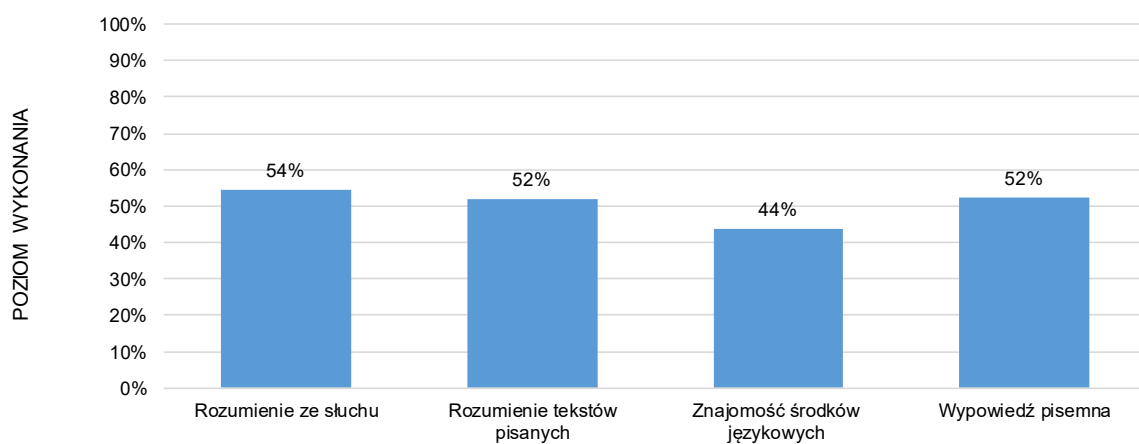
TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	65
	1.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	58
	1.3.	2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	68
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	47
	2.2.		59
	2.3.		41
	2.4.		52
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	57
	3.2.		57
	3.3.		47
	3.4.		45
	3.5.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	56
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.2.		56	
4.3.		64	
4.4.		50	
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	61
5.2.			56
5.3.			52
5.4.			45
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	29
6.2.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	37
6.3.		3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	53
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	47
6.5.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	57
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	73
	7.2.		45
	7.3.		75
	7.4.		71
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	47
	8.2.		41
	8.3.		35
	8.4.		38
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	24
	9.2.		33
	9.3.		15
	9.4.		25

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje ludzi, [...] czynności. 5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...]. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	zgodność z poleceniem	58
		spójność i logika wypowiedzi	63	
		zakres środków językowych	47	
		poprawność środków językowych	40	
1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].				

WYKRES 4.

Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Komentarz do wyników krajowych

Poziom podstawowy

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym, uzyskali średnio 55% punktów. Najwyższe wyniki zdający otrzymali za zadanie sprawdzające rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 57%). Zbliżony średni wynik uzyskali za zadania sprawdzające tworzenie wypowiedzi pisemnej i rozumienie ze słuchu (odpowiednio – 56% i 55%). Najniższe wyniki zdający uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 52%).

W obszarze rozumienia ze słuchu maturzyści poradzili sobie nieco lepiej z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (zadania 2.1.–2.4. oraz 3.1., 3.2. – średni wynik 55%) niż z tymi, które wymagały znalezienia określonych informacji w tekście (zadania 1.1.–1.5. oraz 3.3.–3.6. – średni wynik 54%).

Najłatwiejsze spośród zadań sprawdzających globalne rozumienie tekstu okazało się zadanie 2.4. Tekst do tego zadania dotyczył programu muzycznego adresowanego do młodych ludzi. 67% zdających wybrało poprawną odpowiedź **E. Diese Person berichtet über ein Musikprojekt für Jugendliche.** Na poprawne rozwiązanie wskazywał fragment, w którym kobieta informowała o różnorodnych propozycjach przygotowanych przez radio, tj. tworzenia muzyki i nagrywania piosenek w studio radiowym.

Znacznie trudniejsze dla maturzystów okazało się zadanie 3.1. Sprawdzało ono umiejętność określania kontekstu wypowiedzi.

Tekst 1.

3.1. Wo findet das Gespräch statt?

- A. In einer Wohnung.
- B. In einem Geschäft.
- C. In einem Rundfunkstudio.

Transkrypcja:

Mężczyzna: Frau Schumann, gestern haben wir im Studio über Wohnungseinrichtung und über Ausgaben für den Haushalt diskutiert. Heute sprechen wir darüber, wie ein Supermarkt strukturiert ist. Warum zum Beispiel sind die Produkte dort auf der rechten Seite teurer als die Waren links?

Kobieta: Wir sehen länger nach rechts und deshalb stehen dort die teuersten Produkte. Auch hier im Kassenbereich stehen teurere Artikel, wie Sie selbst sehen können.

Mężczyzna: Oh ja, das stimmt. Und noch eine Frage: Manche Kunden bemerken erst zu Hause, dass sie mehr bezahlt haben als sonst, obwohl sie nur Sonderangebote gekauft haben. Wie ist das möglich, dass man für Sonderangebote mehr zahlt?

Kobieta: Aktionswaren werden, wie Sie hier sehen, mitten im Gang angeboten, sodass man schneller zugreift. Diese Artikel sind aber nicht immer preiswert.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 45% maturzystów. Na podstawie usłyszanego krótkiego dialogu maturzyści mieli określić, gdzie odbywa się rozmowa. W tekście do zadania nie podano wprost, że miejscem tym jest sklep. Wybranie poprawnej odpowiedzi **B.** wymagało zrozumienia fragmentów, które jednoznacznie wskazują na sklep jako miejsce, w którym odbywa się rozmowa, np. *tutaj przy kasach, produkty w cenach promocyjnych, jak pan tutaj widzi, są wystawione po środku alejki*. Ponad 35% zdających wskazało błędną odpowiedź C. Zasugerowali się oni prawdopodobnie usłyszaną na początku nagrania informacją o dyskusji na temat wyposażenia mieszkań, która miała miejsce poprzedniego dnia w studio radiowym. Natomiast ok. 15% maturzystów wybrało odpowiedź A. Być może wpływ na takie rozwiązanie miały usłyszane słowa *Haus* i *Wohnungseinrichtung*.

Umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji sprawdzana była w zadaniach 1.1.–1.5. oraz 3.3.–3.6., w których zdający osiągnęli najbardziej zróżnicowane wyniki. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 33% do 69% zdających.

Zadanie 1.5. okazało się najłatwiejszym w obszarze rozumienia ze słuchu. 69% zdających prawidłowo wskazało, że Laura wykonuje swoje obowiązki według ustalonego planu. W swojej wypowiedzi Laura informuje, że w każdy piątek zastanawia się nad tym, co powinna zrobić w kolejnym tygodniu, oraz ma całoroczne zestawienie celów, które są dla niej ważne. Jednak prawie 1/3 zdających zdecydowała, że zdanie *Laura erledigt ihre beruflichen Aufgaben nach einem Plan.* nie jest zgodne z wysłuchanym dialogiem. Prawdopodobnie uznali, że Laura opisuje swoje obowiązki w pracy, a fragment *Ich überlege mir immer freitags, was ich in der nächsten Woche mache...* zinterpretowali jako informację, że planuje te obowiązki z tygodniowym wyprzedzeniem.

Przyjrzyjmy się zadaniu 3.4., które okazało się najtrudniejsze spośród wszystkich zadań w obszarze rozumienia ze słuchu.

Tekst 4.

3.4. Was passierte gestern?

- A.** Die Mannschaft gewann ein Spiel.
- B.** Das Interview mit der Mannschaft wurde veröffentlicht.
- C.** Die Sportler bekamen ein Abonnement für ein Sportmagazin.

Transkrypcja:

Tekst 4.

Hallo, David! Schade, dass du gestern nicht spielen konntest. Dass wir gewonnen haben, weißt du schon, oder? Das Spiel unserer Mannschaft war genial! Und nach dem Spiel hat ein Journalist ein Interview mit uns gemacht. Das war wirklich interessant. Das Interview mit dem Foto unserer Mannschaft wird in einer Woche im *Sportmagazin* veröffentlicht. Natürlich kaufe ich die Zeitschrift auch für dich. Oder hast du vielleicht ein Abonnement?

Tylko 33% zdających poprawnie rozwiązało to zadanie. Na podstawie usłyszanego krótkiego monologu (nagranie na automatycznej sekretarce) maturzyści powinni wskazać wydarzenie, które miało miejsce w dniu wczorajszym. Chodziło o wygrany mecz, w którym adresat wypowiedzi nie mógł grać. Ponad 30% zdających wybrało błędną odpowiedź B. Prawdopodobnie zdający skoncentrowali swoją uwagę na słowach *Interview* oraz *veröffentlicht* i nie zwrócili uwagi na użycie czasu przeszłego Präteritum *wurde* w stronie biernej w zadaniu oraz wyrażenie czasowe *in einer Woche* występujące w tekście. Atrakcyjna

dla zdających była również odpowiedź C. Do wyboru tego rozwiązania być może skłoniło niemal 30% zdających słowo *Abonnement* zawarte w tekście i w zadaniu.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający lepiej poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (zadania 4.1.–4.4. oraz 5.1., 5.3., 6.5. – średni wynik 74%) niż z tymi, które sprawdzały umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście (zadania 5.2., 6.1.–6.4. – średni wynik 56%).

Wśród zadań sprawdzających umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu oraz głównej myśli tekstu (4.1.–4.4., 5.3. i 6.5.) wyniki były zróżnicowane.

Zadanie 4.1. okazało się najłatwiejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych. 81% zdających wskazało poprawną odpowiedź **E. Vermeide geschäftliche Kontakte** jako odpowiedni nagłówek do pierwszego fragmentu tekstu. Odpowiedź ta wynikała z informacji zawartej w tekście, że podczas urlopu należy ignorować dzwonek telefonu komórkowego, zwłaszcza gdy dzwoni ktoś z biura. A jeśli ktoś spędza urlop w domu, nie powinien zajmować się sprawami związanymi z pracą, np. odpowiadać na maile lub odbierać telefony.

Przyjrzyjmy się najtrudniejszemu zadaniu 5.3., które sprawdzało umiejętność określania głównej myśli tekstu.

MEIN BERLIN

Seit meiner Geburt lebe ich in Berlin und kann mir nicht vorstellen, in einer anderen Stadt zu leben. Wenn ich durch meine Stadt laufe, insbesondere zu berühmten Orten Berlins, fällt mir immer die große Vielfalt an Menschen in Geschäften, in Cafés und auf den Straßen auf. Überall sehe ich Menschen, die wahrscheinlich eine andere Heimat als ich haben. Auch meine Mitarbeiter sprechen oft eine andere Sprache als ich. Diese Vielfalt an Sprachen und Kulturen bestimmt das Stadtbild Berlins, und das schätze ich an dieser Stadt am meisten.

5.3. Wovon handelt der Text?

- A. Von einem Stadtviertel in Berlin.
- B. Von den Eindrücken eines Berlinerers.
- C. Von einer Stadtrundfahrt durch Berlin.

Poprawną odpowiedź **B.** wybrało 41% maturzystów. Odpowiedź ta wynika z opowieści autora o tym, co składa się na obraz jego rodzinnego miasta i co mu się w nim najbardziej podoba. Wymienia przy tym m.in. kilka miejsc w Berlinie, gdzie można spotkać wielu ludzi. Być może właśnie dlatego prawie 45% zdecydowało się na wybór błędnej odpowiedzi A., wyciągając mylny wniosek, że autor tekstu pisze o jednej z części Berlina. Ok.15% zdających wybrało odpowiedź C. Prawdopodobnie zasugerowali się zdaniem w tekście, z którego wynika, że autor tekstu „biega” po mieście, by zobaczyć znane miejsca w Berlinie.

Za zadania (5.2., 6.1.–6.4.) sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 41% do 67% poprawnych odpowiedzi).

Przyjrzyjmy się zadaniu 6.2., które przysporzyło maturzystom najwięcej problemów.

6.2. Warum wurde Thomas Wolf am Tag seiner Hochzeit unruhig?

- A. Seine Verlobte verlor ihre Eheringe.
- B. Seine Verlobte zerstörte das Projektbuch.
- C. Seine Verlobte kam zu spät zur Zeremonie.
- D. Seine Verlobte schrieb ihren neuen Namen falsch.

Fragment tekstu:

Im Erwachsenenleben hatte ich es auch manchmal schwer. Für meine Hochzeit habe ich ein Projekthandbuch mit den Namen der Hochzeitsgäste, dem Ablauf der Hochzeit und den genauen Uhrzeiten angelegt. Das hat meine Verlobte genervt, sie wollte eine normale Liste auf einem Notizblock. Zum Glück konnte ich sie zum Projekthandbuch überreden und es hat dann alles geklappt. Allerdings hat sich meine Verlobte am Altar ein paar Minuten verspätet, da wurde ich schon ein bisschen nervös. Als wir endlich unsere Ringe tauschen konnten, war das ein schöner Moment, den ich nie vergessen werde.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 41% zdających. Aby wybrać poprawną odpowiedź C., należało zrozumieć fragment tekstu, w którym autor informuje o kilkuminutowym spóźnieniu swojej narzeczonej na ceremonię zaślubin. Dla prawie połowy zdających atrakcyjna okazała się odpowiedź B. Z tekstu wynika, że narzeczony miał notatnik, w którym zaplanował przebieg uroczystości z dokładnością co do minuty. Narzeczonej się to wprawdzie nie podobało, ale ostatecznie pogodziła się z tym. W tekście nie ma natomiast żadnej informacji o tym, że narzeczona zniszczyła notatnik.

W tej części arkusza sprawdzana była także umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik za zadania 7.1.– 7.3. – 43%). Przyjrzyjmy się zadaniu 7.3., które okazało się dla zdających najtrudniejsze.

Fragment zadania:

- A. Wenn Hund und Besitzer sie nicht schaffen, darf der Hund nicht frei laufen.
- E. Der erste Spaziergang im Park sollte deshalb nicht länger als eine halbe Stunde dauern.

Fragment tekstu:

Den Hundeführerschein bekommt jeder, der seinen Hund immer unter Kontrolle hat, auch wenn der Hund nicht an der Leine geführt wird. Wer einen Hundeführerschein haben will, muss mit dem Hund trainieren und gemeinsam mit ihm eine Prüfung bestehen. **7.3. A** Das finde ich in Ordnung. Das Training und die Prüfungen werden bundesweit von kompetenten Leuten durchgeführt.

Poprawną odpowiedź A. wybrało 33% maturzystów. Aby wskazać właściwe uzupełnienie luki, należało połączyć informacje występujące w zdaniu przed luką i w zdaniu uzupełniającym lukę, które dotyczyły zdawania egzaminu zarówno przez psa jak i jego właściciela. Istotne było zrozumienie wyrażenia *gemeinsam mit ihm eine Prüfung bestehen* oraz *sie schaffen* w zdaniu uzupełniającym lukę. Należało również zwrócić uwagę na zdanie po luce, które stanowiło opinię do wcześniej wspomnianych informacji. Ok. 36% maturzystów wybrało jednak błędną odpowiedź E. Być może zdający nie zauważyli, że zdanie dotyczące długości pierwszego spaceru w parku nie łączy się logicznie z informacjami zawartymi w zdaniu poprzedzającym lukę.

Zadania w obszarze znajomości środków językowych okazały się umiarkowanie trudne. Analiza wyników uzyskanych za rozwiązanie poszczególnych zadań w tym obszarze pozwala stwierdzić, że zadania sprawdzające znajomość struktur gramatycznych były dla zdających nieco łatwiejsze niż te, które dotyczyły znajomości leksyki.

Za zadanie 8., polegające na uzupełnieniu luk w tekście podanymi wyrazami, zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 29% do 68% poprawnych odpowiedzi).

Zadanie 8.3., które sprawdzało znajomość słownictwa, okazało się najtrudniejsze w całym arkuszu egzaminacyjnym (29% poprawnych odpowiedzi). Należało uzupełnić jedno z podstawowych wyrażen z języka niemieckiego *przez całą dobę* rzeczownikiem *Uhr*. Trudne było również zadanie 8.4. sprawdzające znajomość struktur gramatycznych (40% poprawnych odpowiedzi). Zadanie wymagało uzupełnienia zdania zaimkiem względnym. Natomiast pozostałe zadania 8.1., 8.2. i 8.5. (odpowiednio 68%, 62% i 51% poprawnych odpowiedzi) nie sprawiły większości zdających problemów. W zadaniu 8.1. wymagano użycia przyimka *aus*, w zadaniu 8.2. uzupełnienia luki wyrazem *stehen*, natomiast w zadaniu 8.5. należało uzupełnić zdanie rzeczownikiem w liczbie mnogiej.

W zadaniu 9. zdający mieli wskazać poprawne uzupełnienie luki w obydwu zdaniach (od 41% do 61% poprawnych odpowiedzi).

Wyzwaniem dla maturzystów było zadanie 9.2, które sprawdzało znajomość słownictwa (41% poprawnych odpowiedzi). Wymagano użycia spójnika *ob*, stosowanego w zdaniach dopełnieniowych. Z pozostałymi zadaniami 9.1., 9.3., 9.4. i 9.5. (odpowiednio 51%, 61%, 58% i 59% poprawnych odpowiedzi) większość zdających nie miała problemów. W zadaniach 9.1., 9.4. i 9.5. należało uzupełnić luki rzeczownikiem, czasownikiem i pytajnikiem. Zadanie 9.3. sprawdzało znajomość struktur gramatycznych. Wymagano użycia przyimka.

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej (zadanie 10.) zdający uzyskali średnio 56% punktów. Zgodnie z poleceniem zdający mieli zamieścić na swoim blogu wpis dotyczący ich udziału w debacie na temat modelu szkoły przyszłości. Z analizy wyników można wnioskować, że maturzyści dobrze poradzili sobie z tworzeniem własnego tekstu. Średni wynik w kryterium treści (60%) świadczy o tym, że większości maturzystów przekazanie informacji określonych w poleceniu nie sprawiło trudności. Chodzi o realizację trzech podpunktów polecenia dotyczących poinformowania, w jaki sposób autor tekstu dowiedział się o debacie, opisanie wizji szkoły przyszłości podczas debaty oraz napisania, jak koledzy zareagowali na jego wystąpienie w debacie.

Maturzyści mieli natomiast najczęściej problemy z realizacją 4. podpunktu polecenia dwuczłonowego, który wymagał zachęcenia czytelników do zorganizowania podobnej debaty oraz udzielenia rad z tym związanych. Aby odpowiedź mogła być uznana za rozwiniętą, wymagane było odniesienie się do obydwu członów podpunktu polecenia i przedstawienie jednego z nich w sposób bardziej szczegółowy.

Podane poniżej przykłady ilustrują wspomniany problem.

Przykład 1.

Ich finde
dass alle Jugendlichen und Erwachsenen soll diese
Debatte organisieren. All was ihr braucht ist ein
platz oder online group und das Thema.

W powyższej pracy zdający wyraża swoją opinię dotyczącą konieczności zorganizowania debaty, ale nie tego dotyczy czwarty podpunkt polecenia. Informację o potrzebie znalezienia miejsca, w którym mogłaby się odbyć debata lub zorganizowanie grupy online oraz wybór tematu, można uznać za formę udzielenia rady, ale brakuje zachęty do zorganizowania debaty, co oznacza, że realizacja tego podpunktu polecenia nie jest pełna.

Przykład 2.

Ich schreibe an euch, weil ich zu diesem Treffen in
eurer Schule empfehlen möchte. Diese Veranstaltung
ist sehr kreativ für junge Leute und
wird vielen neue Ideen bringen.

W drugiej przykładowej pracy zdający zachęca do zorganizowania debaty w szkole i podaje wynikające z niej korzyści dla młodych ludzi, co oznacza, że odniósł się do pierwszego członu wypowiedzi w sposób bardziej szczegółowy. Jednak zupełnie pomija drugi człon tego podpunktu polecenia, czyli udzielenia rady. Taka realizacja tego podpunktu polecenia także nie może zostać uznana za rozwiniętą.

W kryterium spójności i logiki tekstu średni wynik wyniósł 63%. Za zakres środków językowych zdający uzyskali średnio 54%. Najniższy średni wynik (43%) otrzymali za poprawność środków językowych. Analiza wyników pokazuje, że duża grupa maturzystów posługiwała się ubogą leksyką i podstawowymi strukturami gramatycznymi. Zdający popełniali liczne błędy językowe, które powodowały nieczytelność przekazywanych informacji.

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 56% punktów.

Najwyższy średni wynik zdający osiągnęli za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (59%). Zbliżony wynik uzyskali za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych i tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik wyniósł odpowiednio – 58% i 57%). Najtrudniejsze okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 50%).

W obszarze rozumienia ze słuchu maturzyści poradzili sobie lepiej z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (zadania 1.1.–1.2. oraz 3.5. – średni wynik 62%) niż z tymi, które wymagały znalezienia określonych informacji w tekście (zadania 2.1.–2.4. oraz 3.1.–3.4. – średni wynik 57%).

Spośród zadań sprawdzających globalne rozumienie tekstu najtrudniejsze okazało się zadanie 1.2., które sprawdzało umiejętność określania głównej myśli tekstu.

1.2. Wovon handelt der Text?

- A. Vom einem literarischen Treffen.
- B. Von einem Schiff namens „Loreley“.
- C. Von einem interessanten touristischen Ziel.

Poprawnej odpowiedzi **C.** udzieliło 59% zdających. Autor tekstu zachęca do wyprawy statkiem po Renie w pobliżu jednego z niebezpiecznych miejsc, gdzie znajduje się skała opisywana w dziełach Heinego. To na niej miała w odległych czasach siedzieć legendarna Loreley, przez której cudowny śpiew marynarze zbaczali z wyznaczonego kursu i rozbijali się o skały. Autor tekstu wskazuje nam to miejsce jako interesujący cel podróży: *Kommen Sie doch an den Mittelrhein! Vielleicht finden Sie auf Ihren Entdeckertouren ja ein goldenes Haar der zauberhaften Dame Loreley.* Prawie 30% zdających wybrało błędną odpowiedź B. Prawdopodobnie zrozumieli oni z całego tekstu jedynie stwierdzenie *zauberhafte Dame Loreley* i połączyli je z informacją o możliwości dotarcia do celu statkiem.

Umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji sprawdzana była w zadaniach 2.1.–2.4. oraz 3.1.–3.4. Zdający osiągnęli zróżnicowane wyniki (od 46% do 65% poprawnych odpowiedzi). Przy czym zadania 2.2. oraz 3.2. okazały się najłatwiejsze. Poprawnie rozwiązało je 65% zdających.

Natomiast zadanie 2.3., sprawdzające tę samą umiejętność, sprawiło maturzystom najwięcej trudności w całym obszarze rozumienia ze słuchu.

Fragment zadania:

- D. Diese Person meint, dass die Fähigkeit, Reden zu gestalten, in der Schule zu wenig geübt wird.
- E. Diese Person klagt, dass Kunst als Fach in der Schule vom Lehrplan verschwunden ist.

Wypowiedź 2.3.

Schon im alten Rom war die Rhetorik als Disziplin bekannt. Sie war sogar Teil der sieben freien Künste. Heute ist sie fast vollkommen vom Lehrplan verschwunden. In der Oberstufe in Bayern wird sie nur noch kurz vor dem Abitur unterrichtet. Ich bin in der zwölften Klasse, bis jetzt habe ich aber noch nicht gelernt, wie man sich strukturiert äußert. Ich würde gern Jura studieren. Ich kann zwar Sachtexte analysieren, glaube aber nicht, dass mir die Analyse von Sachtexten vor Gericht helfen wird. Ich befürchte, dass vielen Lehrern gar nichts daran liegt, redegewandte und diskutierfreudige Schüler zu haben.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 46% maturzystów. Wskazanie poprawnej odpowiedzi **D.** wymagało zrozumienia fragmentu tekstu, w którym młody mężczyzna stwierdza, że retoryka wprowadzana jest dopiero na ostatnim etapie nauczania przed maturą, a on, będąc w ostatniej klasie, nadal nie posiada wystarczającej sprawności retorycznej, by tworzyć wypowiedzi jasne i stosowne do tematu i sytuacji. Istotnym dla wyboru prawidłowej odpowiedzi było również dostrzeżenie słowa *Rhetorik* jako synonimu do określenia *die Fähigkeit, Reden zu gestalten*. Atrakcyjna okazała się błędna odpowiedź E. Wybrało ją ok. 30% zdających. Można przypuszczać, że sugerowali się oni występującym zarówno w tekście, jak i w zdaniu słowem *Lehrplan*.

W obszarze rozumienia ze słuchu (zadanie 1.3.) sprawdzana była również umiejętność oddzielenia faktów od opinii. To zadanie okazało się najłatwiejsze w tym obszarze. Poprawnie rozwiązało je 72% maturzystów. W nagraniu prezentowano fakty i mity dotyczące właściwości trzech wybranych produktów spożywczych: szpinaku, owocu granatu i kawy. Większość zdających bez problemu wskazała poprawną odpowiedź **B.** *Granatäpfel schützen vor Krebs*. Tekst traktował o udowodnionym antynowotworowym działaniu granatów. Następujące zdanie z tekstu: *Das wurde in neuesten Untersuchungen nachgewiesen*. potwierdzało, że informacja ta jest faktem.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający, podobnie jak w obszarze rozumienia ze słuchu, lepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (zadania 6.3., 6.5. – średni wynik 62%) niż z tymi, które sprawdzały umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście (zadania 4.1.–4.4. oraz 6.1., 6.2., 6.4. – średni wynik 56%).

Zadania 6.3. i 6.5. należały do zadań umiarkowanie trudnych. Ich średni wynik wyniósł odpowiednio 60% i 65%. Zadanie 6.3. wymagało od zdających określenia opisywanych przez autora tekstu relacji między Hanną i jej rodzicami. Większość słusznie zdecydowała, że w przedostatnim akapicie pierwszego tekstu wskazane są warunki, jakie rodzice postawili Hannie. W przypadku tekstu 2. należało wskazać zdanie, które najtrafniej oddawało treść tekstu. Również tu większość zdających prawidłowo zdecydowała, że tekst można podsumować stwierdzeniem: Nie wszystko układa się według ustalonego planu.

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 38% do 74% poprawnych odpowiedzi).

Najłatwiejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych okazało się zadanie 4.1. korespondujące z tekstem **C.**, który dotyczył gry halowej w piłkę nożną, w której występują przeciw sobie dwie dwuosobowe drużyny poruszające się na rowerach. Poprawną odpowiedź wskazało 74% zdających. Aby prawidłowo rozwiązać to zadanie, należało połączyć informację o grających przeciw sobie parach ze stwierdzeniem w tekście, że we wskazanym sporcie rywalizujące drużyny składają się z dwóch graczy.

Przyjrzyjmy się najtrudniejszemu zadaniu 6.1.

6.1. Hanna klickte auf den Link, weil

- A. sie nach Websites von Jugendzeitschriften suchte.
- B. sie sich für Fotoromane in der Jugendzeitschrift interessierte.
- C. sie sich als Darstellerin bei einem Fotoroman bewerben wollte.
- D** sie sich über die Bedingungen für Bewerber informieren wollte.

Fragment tekstu:

Hanna saß mit ihrem Laptop auf dem Bett und surfte auf der Website ihrer Lieblingsjugendzeitschrift herum. Plötzlich sah sie die Schlagzeile „Darsteller gesucht“ und klickte neugierig auf den Link. Hanna dachte spontan an die Fotoromane in einer Zeitschrift, die sie normalerweise nicht las, und konnte sich nicht vorstellen, in Unterwäsche für Fotos zu posieren. Es interessierte sie aber, ob man bestimmte Voraussetzungen erfüllen musste, wenn man sich als Darsteller bewerben wollte.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 38% zdających, którzy wybierali odpowiedź **D**. Na tę odpowiedź wskazywało występujące w zdaniu stwierdzenie: *sich über die Bedingungen für Bewerber informieren*, które odpowiada informacji w tekście, o tym, że Hanna chce się dowiedzieć, czy osoba starająca się o rolę w „foto-historyjce” musi spełnić jakieś określone warunki. Część zdających błędnie wskazywała odpowiedź C. uznając, że to Hanna chce kandydować do udziału w tym przedsięwzięciu. Z tekstu wynika jednak, że Hanna nie była zainteresowana udziałem w „foto-historyjce”, a przygotowywała się do castingu, jaki wkrótce miał się odbywać w kilku większych miastach. Hanna zamierzała starać się o udział w filmie dziecięcym będącym adaptacją książki.

W arkuszu sprawdzana była także umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (zadanie 5.). Średni wynik za to zadanie wyniósł 57%. Na uwagę zasługuje zadanie 5.4., które okazało się najtrudniejsze.

Fragment tekstu:

Auf dem Schlossgelände selbst war es auch nicht so einfach, mit dem Rollstuhl zu fahren. Viele Wege waren uneben und bei Regen gab es Matsch. **5.4. A** Doch trotz der Probleme bei der Besichtigung habe ich im Alltag viele positive Veränderungen zugunsten behinderter Menschen gesehen. Die Barrierefreiheit ist zum Glück nicht mehr nur eine Utopie.

Fragment zadania:

- A. Außerdem kamen viele Stellen am Schloss für uns nicht infrage – es gab zu viele Stufen und oft war das Gelände zu steil.
- D**. Diese Bordsteinkanten werden der Stadt jedes Jahr gemeldet. Aber bis heute wurden die Barrieren nicht beseitigt.

Prawidłowo rozwiązało je 49% maturzystów, którzy wybrali opcję **A**. Wskazanie tej odpowiedzi wymagało powiązania informacji z tekstu, odnoszącego się do problemów z poruszaniem się wózkem inwalidzkim po terenie zamkowym (np. z uwagi na błotniste drogi po deszczu) z informacją o innym typie przeszkód na terenie zamku (np. schody). Ok. 26% maturzystów wybrało błędną odpowiedź D. Oznacza to, że uzupełnili tekst zdaniem informującym

o zgłaszanych miastu krawężnikach, które utrudniają poruszanie się. Takie uzupełnienie luki 5.4. nie tworzyłoby jednak ciągu logicznego ze zdaniem sąsiadującym z luką: wskazanie na konkretne krawężniki miejskie nie koresponduje z omawianymi problemami w poruszaniu się po terenie zamkowym. Niewykluczone, że zdający sugerowali się podobieństwem występującego w bliskim otoczeniu luki słowa *Barrierefreiheit* oraz *Barrieren* w samej luce.

Najniższe wyniki maturzyści uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 50%), a w szczególności za zadanie 9. (średni wynik – 30%). Polegało ono na przetłumaczeniu na język niemiecki podanych w języku polskim fragmentów zdań.

Najtrudniejsze okazało się zadanie **9.3.** *Meine Mutter hat immer (o dużym ogrodzie) _____ geträumt.*

W celu poprawnego uzupełnienia luki należało wykazać się znajomością rekcji czasownika *träumen von*, z czym poradziło sobie 20% maturzystów. Większość zdających błędnie stosowała przyimek *über*, który stanowił swego rodzaju „kalkę” z języka polskiego.

Trudne dla maturzystów okazały się również pozostałe zadania 9.1., 9.2. i 9.4. (odpowiednio 33%, 37% i 32% poprawnych odpowiedzi). Zadanie 9.1. wymagało uzupełnienia zdania dwuczłonowym spójnikiem *weder ... noch*. Wielu zdających wpisywało błędnie jako drugą część spójnika: *auch* zamiast *noch* (sugerując się zapewne spójnikiem *sowohl ... als auch*). W zadaniu 9.2. należało uzupełnić zdanie spójnikiem zdania okolicznikowego czasu *als*. Zdający wpisywali bardzo często spójnik zdania okolicznikowego czasu stosowany przy wielokrotnych wydarzeniach – *wenn*, nie zauważając, że opisana sytuacja była jednorazowa i odnosiła się do przeszłości. Zadanie 9.4. wymagało od zdających uzupełnienia określenia czasu z użyciem odpowiedniego przyimka i zastosowania występującego po nim przypadku. Problemem dla zdających okazał się rodzajnik słowa *Prüfung*. Wielokrotnie zamiast rodzajnika żeńskiego *die* (*Nach der Prüfung*), stosowali rodzajnik męski *der* (*Nach dem Prüfung*). Prawdopodobnie sugerowali się rodzajem rzeczownika w języku polskim: ten egzamin.

Również zadanie 8., które sprawdzało znajomość środków językowych, sprawiło zdającym wiele trudności (średni wynik – 48%). Polegało ono na uzupełnieniu każdej z luk 8.1.–8.4. jednym wyrazem z ramki, przekształcając go w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wyzwaniem dla maturzystów okazał się nie tyle dobór słowa, jakim należało uzupełnić lukę, co jego poprawna forma gramatyczna. W zadaniu 8.2. wymagano użycia czasownika *werden* w 3. osobie l. poj., jednak wielu zdających mimo ogólnego informacyjnego charakteru tekstu i użytego czasu teraźniejszego stosowało tu czas przeszły (47% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu 8.3. należało uzupełnić lukę prawidłowo odmienionym zaimkiem wskazującym *dieses* w celowniku (42% poprawnych odpowiedzi). Często wpisywany był on w nieodmienionej formie, co zaburzało poprawność tekstu. W zadaniu 8.4. należało podać przysłówek *viel* w stopniu wyższym, jednak spora część zdających pozostawiała lukę nieuzupełnioną (46% poprawnych odpowiedzi).

Najłatwiejszym spośród zadań sprawdzających znajomość środków językowych okazało się zadanie 7.1., które polegało na wybraniu właściwego rzeczownika uzupełniającego lukę w zdaniu informującym o centrach handlowych odwiedzanych licznie przez młodzież. Właściwego wyboru dokonało 79% maturzystów, którzy bez problemu dostrzegli konieczność użycia czasownika posiłkowego w formie 3. osoby liczby mnogiej.

Ostatnią część arkusza stanowiła wypowiedź pisemna. Za sformułowanie wypowiedzi pisemnej zdający otrzymali średnio 57% punktów. Maturzyści mieli do wyboru napisanie

rozprawki „za i przeciw” na temat zamieszczania prywatnych fotografii na portalach społecznościowych lub artykułu, w którym mieli za zadanie odnieść się do zaskakujących aspektów pracy w schronisku dla zwierząt, oraz zachęcić do adopcji podopiecznych ze schroniska.

W kryterium zgodności z poleceniem maturzyści osiągnęli średni wynik 65% i ten element pracy okazał się dla nich najłatwiejszy. Zdecydowana większość zdających wybierała temat związany z zamieszczaniem prywatnych fotografii na portalach społecznościowych. Ponieważ forma rozprawki „za i przeciw” jest najprawdopodobniej częściej przez uczniów ćwiczona, nie mieli oni problemu ze sformułowaniem tezy. Większym problemem była słaba jakość argumentów i nie zawsze adekwatne zakończenie, które było zbyt ogólne i nie odnosiło się do samej treści rozprawki.

W przypadku artykułu zdający pomijali niekiedy tytuł i mieli najczęściej problem z zakończeniem. Wielokrotnie drugi element artykułu, czyli zachętę do adopcji zwierzęcia, traktowali jednocześnie jako zakończenie, co jest niezgodne z zasadami oceniania i zaburza kompozycję pracy.

Również w kryterium spójności i logiki średni wynik był wysoki (64%). Niższe wyniki zdający uzyskali za jakość języka. W kryterium zakresu środków językowych osiągnęli średni wynik 51%, a w kryterium poprawności środków językowych 46%. Nie zawsze stosowali różnorodne i adekwatne do tematu oraz formy wypowiedzi środki językowe, a błędy popełniane w pracach czasem zaburzały komunikację.

Wnioski

Na podstawie analizy wyników egzaminu z języka niemieckiego można wyciągnąć następujące wnioski, które usprawnią pracę z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Wyniki osiągnięte przez maturzystów na poziomie podstawowym i rozszerzonym pokazują, że zdający lepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu niż z tymi, które sprawdzały umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście. Takie tendencje zostały zaobserwowane zarówno w obszarze rozumienia ze słuchu jak i w obszarze rozumienia tekstów pisanych. Należy zatem doskonalić umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. W procesie nauczania nie trzeba się ograniczać do zadań zawartych w podręcznikach. Warto wzbogacać zajęcia lekcyjne o dodatkowe materiały, np. artykuły prasowe, skonstruować odpowiednie zadania i ćwiczyć z uczniami znajdowanie w tekstach określonych informacji. W rozwijaniu tej umiejętności pomocne będą zadania wielokrotnego wyboru, na dobieranie, prawda/fałsz. Wskazane jest wyrażanie określonych informacji w sposób alternatywny, stosując różnego rodzaju synonimy, antonimy, związki frazeologiczne, porównania itp.
- ❖ Na poziomie podstawowym stosunkowo niskie wyniki uzyskali maturzyści w zadaniu sprawdzającym umiejętność rozpoznawania związków między częściami tekstu. Można zauważyć, że zdający uzyskują niższe wyniki, kiedy rozwiązanie zadania wymaga zrozumienia dłuższego fragmentu tekstu lub logicznego połączenia informacji z kilku zdań. Należy zatem zwracać uwagę uczniów na różnorodne rodzaje związków w tekście, np. typowe wyrażenia, które wskazują na kontynuację myśli, zapowiadają jakiś problem czy wątek, który rozwinięty jest w kolejnych zdaniach. W procesie dydaktycznym warto uwzględnić ćwiczenia polegające na układaniu fragmentów tekstu we właściwej kolejności oraz łączeniu różnych części tekstu w logiczną całość. W ten sposób uczniowie mogą sobie uświadomić, że tekst stanowi spójną całość. Może to także pozytywnie wpłynąć na jakość tworzonych przez nich wypowiedzi pisemnych.
- ❖ Wyniki osiągnięte przez zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym są dość wyrównane. Świadczą one o zbliżonym poziomie opanowania umiejętności językowych przez zdających. Odstępstwo stanowią wyniki zadań sprawdzających znajomość środków językowych, za które maturzyści, tak jak w poprzednich latach, uzyskali najniższe wyniki. Podczas przygotowywania uczniów do egzaminu należy poszerzać ich znajomość środków językowych i zachęcać do wykonywania ćwiczeń leksykalno-gramatycznych. Ważne jest, by regularnie ćwiczyć gramatykę, a ucząc się słówek zwracać uwagę na kontekst, w jakim one występują. Warto również uświadomić uczniom, że dobra znajomość środków leksykalno-gramatycznych może mieć pozytywny wpływ na wyniki w każdej części egzaminu, a ograniczony zasób lub nieznanostwo środków językowych może przyczynić się do błędnego rozwiązania zadań. Poza tym znajomość środków językowych ma również wpływ na komunikatywność wypowiedzi pisemnych. Sukces może zapewnić systematyczne wykorzystywanie nowej leksyki i nowych zagadnień gramatycznych, np. poprzez pisanie e-maila czy bloga oraz ćwiczenia utrwalające, np. zastosowanie wyrazów w pytaniach lub krótkich historyjkach.

- ❖ W wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym zdający mieli problemy z realizacją 4. podpunktu polecenia, który był dwuczłonowy i brzmiał: zachęć czytelników do zorganizowania podobnej debaty i udziel rad z tym związanych. Należy zwrócić uwagę uczniom, że tworzenie wypowiedzi pisemnej musi być zawsze poprzedzone wnikliwą analizą polecenia, oraz na to, czy dany podpunkt polecenia jest dwuczłonowy. W tym przypadku należy uwzględnić w swojej wypowiedzi zarówno zachętę do zorganizowania podobnej debaty, jak i udzielenie rad z tym związanych. Warto odnieść się do obydwu członów podpunktu polecenia, a do jednego z nich w sposób bardziej szczegółowy. Wówczas odpowiedź może być uznana za rozwiniętą.